

Angela Carter

Bilge Kızlar

Türkçesi: Yeşim Seber

Roman

Bir

Londra niçin Budapeşte'ye benzer?

Cevap: Çünkü bir nehir tarafından ortadan bölünmüş iki şehir söz konusudur.

Günaydın! Kendimi takdim edeyim. İsmim Dora Chance. şehrin fukara mahallesine hoş geldiniz.

Başka bir şekilde ifade edeyim. Eğer Amerika'da yaşıyorsanız, Manhattan'ı aklınıza getirin. Sonra da Brooklyn'i. Ne demek istediğimi anladınız mı? Ya da Paris'te yaşayan biri için bu bir *rive gauche, rive droite** meselesi olabilir. Londra'da ise bu Kuzey ve Güney ayrımıdır. Ben ve Nora –kendisi kız kardeşim olur– oldum olası sol yakada, turistlerin yolunun nadiren düştüğü yakada, İhtiyar Baba Thames'in *pi* yakasında ikamet etmişizdir.

Bir zamanlar kabaca bir ayırım yapabiliyordunuz, şöyle ki: Kuzey'de güzelim yeşilliklerin ortasında yaşayan zenginler çok yaygın toplu taşıma imknı sayesinde son srat seçkin alışveriş noktalarına ışınlandığı sırada yoksullar ise etraflarında aile içi şiddet, kırılan cam sesleri ve sarhoş şarkıları yankılanırken, hava soğuk ve karanlıkken, ortalık balıkla patates kızartması kokarken, rüzgâra açık otobüs duraklarında saatlerce beklemeye mahkm kent yoksulluğu koşullarında, sefil hayatlarını kıt kanaat sürdürmeye çalışırdı. Gelgelelim, işlerin değişmeden kalaının bir garantisi yoktur. Zaman içinde burada bir varlıklı di-asporası oluştu; varlıklılar dizel Saab'larına atladı ve şehrin dört

* Seine Nehri'nin sol ve sağ yakası. (.n.)

bir yanına dağıldılar. Bu günlerde bizim buralardaki ev fiyatlarını duysaydınız kulaklarınıza inanamazdınız. Peki ya nar bülbulü, o zavalcılık ne yapacak?*

Başlarım nar bülbulüne! Nine bu evi bize bırakmasaydı, asıl *bizim* halimiz ne olurdu? Bard Road 49 Numara, Brixton, Londra, South West Two. Eğer bu ev olmasaydı, Nora ile ben şimdi sokakta dünyalıklarımızı naylon torbalarda sürükleyerek oradan oraya taşıyor ve teselli bulmak için süttten kesilmemiş bebekler gibi biberon emiyor olurduk; nihayet evsizler barınağına kabul edildiğimizde mutluluk şarkıları koyuverirdik, bunun üzerine de huzuru bozduğumuz gerekçesiyle nefessiz kalalım, donalım ve en sonunda sokakta kimse fark etmeden nalları dikip paçavralar misali rüzgârla uzağa taşınalım diye ânında kapı dışarı edilirdik. Bu da bir kızın yetmiş beşinci yaşgünü için fena bir fikir olmasa gerek, değil mi ama?

Evet! Yaş yetmiş beş. Doğum günüm kutlu olsun. Sadece yetmiş beş yıl önce bugün tam da bu evde, tam olarak bu tavan arasında dünyaya geldim. Şu anda aşağı katta kahvaltısını yapan Nora'dan beş dakika önce dünyanın huzuruna çıktım. Bir tanecik kız kardeşim. Doğum günümüz kutlu olsun.

Burası *benim* odam. Biz paylaşmayız. Birbirimizin mahremiyetine daima saygı duymuşuzdur. Tek yumurta ikizi iyidir, hoştur, Siyam ikizi öyle değildir. Her şey biraz kir pas içinde, bunu söylediğim için üzüntü duyuyorum. Zamanın pek kıymetli olduğu bu günlerde yıka babam yıka, cilala babam cilala işine giremeyiz, ama siz yine de tuvalet masası aynasına yapıştırılmış imzalı fotoğraflara iyice bir bakın: Ivor, Noel, Fred ve Adèle, Jack, Ginger, Fred ve Ginger, Anna, Jessie, Sonnie, Binnie. Bir zamanlar hepsi de dostumuz ve meslektaşımızdı. En yenisini, hani şu uzun boylu, incecik, siyah bukleli, kocaman gözlü, donsuz genç kızinkini görüyor musunuz; hani altında "bir tanecik Tiffany'niz" ve kucak dolusu öpücükler yazan? Güzel değil mi ama? Bizim sevgili vaftiz çocuğumuz. Onu gösteri dünyasından vazgeçirmeye çalıştık, ama o bize hiç kulak asmadı: "Siz ikiniz idare ettiyseniz, ben de idare ederim." "Gösteri

* "The North Wind Doth Blow" isimli geleneksel İngiliz çocuk şarkısına atıfta bulunuluyor. (e.n.)

dünyası" bir yere kadar idare eder; küçük Tiff'ten daha güzel bir kızı hayatınızda görmemişsinizdir, o ise nesi var nesi yok herkese göstermiştir.

Peki biz ne yaptık? Olayı ânında çözdük. Biz şarkı söyleyen ve dans eden kızlardık. İcap ederse hâlâ bir bacağımızı sizin vasat köpeklerinizden daha yukarı kaldırabiliriz.

Merhaba, merhaba... İşte pisiciklerden biri gardıroptan çıkmış gerinerek ve esneyerek buraya doğru geliyor. Dişi kedi, domuz pastırmasının kokusunu alıyor. Yastığımda uyuyan, beyaz üzerine serpiştirilmiş sarılı kahverengi desenleri olan bir tane daha var. Bunlardan ortalıkta serbestçe dolaşan onlarcası vardır. Ev az biraz kedi kokar, ama daha ziyade ahı gitmiş vahı kalmış revü kızları gibi –yüz kremi, pudra, giysi koruyucu, söndürülmüş sigara, bayat çay– kokar.

"Gel de okşat kendini, Pisicik."

İnsanın okşayacak bir şeyinin olması lazım. Pisicik kahvaltısını ister mi peki? Bize bir dakika ver Pisi, gel de pencereden dışarı bakalım.

Soğuk, aydınlık ve rüzgârlı ilkbahar havası; tam da Zeplinler düşerken doğduğumuz gün gibi. Güzel mavi gökyüzü kendi başına bir doğum günü armağanıdır. Bir zamanlar, yani yıllar önce gözleri o renkte bir oğlan tanımuştım. Bir gül kadar çıplaktı, vücudunda tek bir tüy yoktu, çünkü yaşı vücudunda tüy olamayacak kadar küçüktü. Bir de gök mavisi gözler.

Bu pencereden dışarı baktığınızda kilometrelerce ileriye görebilirsiniz. Irmağın öbür yakasını olduğu gibi görebilirsiniz. Orada Westminster Abbey vardır, gördünüz mü? Bugün Saint George Haçı bayrağı dalgalanıyor. Saint Paul'ünkinde tek yürek vardır. Big Ben altın gözünü kırıştırır. Şimdilerde tanıdık başka pek bir şey de yok. Yaşadığımız, her yüzyılda bir kez gelen, insanların sevgili ihtiyar Londra'dan kapabilecekleri her şeye ellerini uzattığı ve onu yerle bir ettiği bir devir. Sonra hoşçakal, merhaba diyerek ninnideki Londra Köprüsü gibi onu yeni baştan inşa ederler, fakat hiçbir zaman aynı olmaz. Tren istasyonları bile tanınamayacak kadar değişmiş, çarşı pazar yerine dönmüştür. Waterloo. Victoria. Hiçbir

yerde doğru dürüst bir fincan çay içemezsiniz, vere vere size bir tek Harvey Wallbanger* ve leş gibi kapuçino verirler. Nereye baksanız çorap dükkânları ve kadın donu mağazaları görürsünüz. Nora'ya dedim ki: "*Brief Encounter*'ı** hatırlar mısın, hani iki gözüm iki çeşme ağlamıştım? Günümüzde bir tren istasyonundaki körolası bir don dükkânından başka buluşabilecekleri hiçbir yer kalmadı. Film bugün çekilseydi ikisinin elleri bir çift İngiliz bayrağı desenli boxer altında çekingenlikle birbirine dokunacaktı."

"Hadi oradan, seni duygusal salak," dedi Nora. "*Senin* savaş zamanı yaşadığın kısa süren tek karşılaşma Liverpool Street İstasyonu'ndaki umumi helanın arkasında bir Amerikalıyla yaptığın kaçamaktı."

"Ben sadece savaş seferberliğinde üstüme düşeni yapıyordum," dedim sakince, ama Nora beni dinlemiyordu ve kıkır kıkır gülme-ye başladı.

"Bak, Dor' sutyen mağazası için harikulade bir isim – *Brief Encounter*."*** Nora katıla katıla güldü.

Bazen yeterince yoğunlaşarak bakacak olursam, geçmişe görebildiğimi düşünürüm. İşte yine rüzgâr çıkıyor. Çat. Ötedeki çöp kutusu rüzgâra kapılıp gidiyor, bütün çöpler dışarı saçılıyor... Boş kedi maması tenekeleri, mısır gevreği paketleri, kaçmış külotlu çoraplar, çay posası... Halihazırda hatıratım üzerinde çalışıyorum ve aile tarihini araştırıyorum – kelime işlemciyi, evrak klasörünü, dizin kartlarını, sağlam sollu, sağlam sollu, herkesin üstüne bulaşmış bütün o pislikleri görüyor musunuz? Ne rüzgâr ama! Bütün bir sokak boyunca bağıra çağıra ve gümbür gümbür ilerliyor, estiğinde her şeyi alt üst eden cinsten bir rüzgâr bu.

Bugün yetmiş beş oldum ve her şeyi altüst eden rüzgârla gün ışığının bir arada olduğu bir gündeyiz. Hani insanın kanına giren ve onu deli eden cinsten bir rüzgâr. Deli!

* Votka, portakal suyu ve çeşitli baharatlarla yapılan bir kokteyl. (ç.n.)

** Yönetmen David Lean'ın çektiği 1945 tarihli İngiltere yapımı film. Tren istasyonunda tanışan evli bir doktor ile evli bir ev kadınının mutsuz sona yazgılı ilişkisini konu alır. (ç.n.)

*** (İng.) Kısa süren karşılaşma. (ç.n.)